

6. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : Право, 2013. 824 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар / за заг. ред. проф. В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. Київ : Юстініан, 2012. 1224 с.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. 88 с.
9. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : підручник. Київ : Істина, 2014. 432 с.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ПРАКТИЦІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

***Л. В. Терентьєва, магістрантка, кафедра правознавства
ПУЕТ***

Забезпечення прав і свобод людини та громадянина є складною та дуже гострою проблемою сьогодення. Сучасна юридична наука розглядає забезпечення прав і свобод людини та громадянина через розгалужені елементи. Це призводить до того, що поза увагою науковців залишаються питання системи забезпечення прав і свобод людини та громадянина, яка дозволить більш ґрунтовно дослідити процес забезпечення прав та створити дієві механізми забезпечення як усіх прав і свобод людини та громадянина, так і окремо взятих прав. Особливе місце в системі суб'єктів забезпечення прав і свобод людини і громадянина займають органи місцевого самоврядування, які покликані забезпечити реалізацію прав людини та громадянина в межах закону здійснювати регулювання й управління суттєвою часткою суспільних справ, які належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення. Сьогодні в суспільстві активно дискутуються питання напрямків реформування органів місцевого самоврядування.

До питання захисту прав людини зверталися у своїх працях такі мислителі як Т. Гоббс, І. Кант, Т. Пейн, Б. Кістяківський та сучасні українські вчені у галузі теорії прав людини – В. Бабкіна, С. Бобровник, М. Гуренко, А. Колодій, В. Копейчиков, П. Рабінович, О. Скакун, Ю. Тодика, В. Селіванов. В. Шаповал, проте наявність подібних досліджень не вичерпала

тематику подальших наукових пошуків. Так, у рамках заявленої теми заслуговує уваги питання участі органів місцевого самоврядування в механізмі захисту прав людини і громадянина.

Наразі в юридичній літературі поняття «права людини» усе більше розглядаються з позицій поєднання декількох підходів: переважно під кутом зору природно-правової та юридико-позитивістської теорії походження прав людини, соціальних уявлень про права людини в контексті чого обґрунтовується соціальна функція прав з їх суспільними завданнями (соціальне призначення прав людини). Ураховуючи викладене, у загальній теорії права відзначається, що в загальному вигляді ступінь і характер розвинутості прав людини визначається рівнем розвитку держави і права в певному суспільстві.

Таким чином, пояснюючи права людини, автори дотримуються не лише різних політико-правових поглядів, але й різних методологічних підходів, що створює багатоманітність наукових інтерпретацій, глибину й всебічність з'ясування сутності цього поняття. Зазвичай права людини розглядаються як певні можливості, що необхідні для існування й розвитку людини в конкретно-історичних умовах, об'єктивно визначаються досягнутим рівнем розвитку людства й мають бути однаковими для всіх [3, с. 5]; як «загальна й рівна для всіх міра (норма) свободи (можливої поведінки), необхідна для задоволення потреб її існування, розвитку й самореалізації» [2, с. 34]. Так чи інакше в цих праворозуміннях прав людини фокусуються певні ознаки, що притаманні правам людини – морально-правові засади цих прав, міра можливої поведінки, межі, юридичні факти, з якими пов'язується здійснення тих чи інших прав, процесуально-процедурні форми їх реалізації [1, с. 148].

Забезпечення прав і свобод людини та громадянина доцільно розглядати через систему. Система забезпечення прав і свобод людини і громадянина складається з інституційного, правового, організаційного та ресурсного забезпечення. Усі ці елементи діють на підставі на таких початкових принципах, як єдність мети, взаємна залежність, взаємний вплив [4, с. 601]. Тобто, усі елементи системи забезпечення прав і свобод людини та громадянина діють задля досягнення єдиної мети, забезпечення прав і свобод. Діють вони у взаємній залежності, тобто без ефективного функціонування одного з цих елементів усі інші не мають можливості виконувати покладені на них функції.

Взаємний вплив цих елементів показує, що при наявності певних змін в одному з них, усі інші теж змінюються.

Особливе місце в системі забезпечення прав і свобод людини і громадянина займають органи місцевого самоврядування, які є важливим інститутом громадянського суспільства. Їх значення полягає в тому, що розвинута система органів місцевого самоврядування дасть можливість реально здійснювати врядування для жителів певної громади, тим самим, максимально сприяючи реалізації їхніх приватних інтересів із врахуванням інтересів держави. Важливо, що передача тих чи інших власних повноважень місцевим органам дозволяє в деякій мірі уникнути надмірної концентрації влади на центральному рівні, забезпечити перевантаження центрального уряду виключно місцевими справами. Крім того, місцеве управління представляє населенню додаткові можливості участі в політичному процесі. Дякуючи йому, механізм управління сучасною державою, сприяє подоланню відчуження особистості від держави, наближенню останньої до правового громадянського суспільства.

Проте, існує і ряд інших проблем, які ускладнюють систему реалізації і захисту прав і свобод людини і громадянина. Так, загалом, можна зазначити, що відсутність системного й узгодженого бачення загального розвитку органів місцевого самоврядування, судової системи, невідповідність системи судів загальної юрисдикції вимогам Конституції України, видам та стадіям судочинства, незавершеність реформи процесуального права, перевантаженість судів та недостатня прозорість їх діяльності та низька ефективність системи професійної відповідальності суддів, недостатнє фінансування органів місцевого самоврядування та судової влади, неефективність системи виконання судових рішень [5, с. 95]. Все це разом призвело до існуючої ситуації у сфері судочинства, державної організації влади і потребує термінових заходів, спрямованих на вирішення зазначених проблем.

З урахуванням розглянутих варіантів розуміння прав людини, взяттям за основу їх провідних ідей, можемо стверджувати, що права людини – це загальна й рівна для всіх міра (норма) свободи (можливої поведінки), необхідна для задоволення основних потреб її існування, розвитку й самореалізації, яка в певних конкретно-історичних умовах визначається взаємним визнанням свободи суб'єктами правового спілкування (з іншими

особами, суспільством і державою) і не залежить від її офіційної фіксації державою (права людини фіксуються міжнародними актами), хоча й потребує державного визнання й гарантування.

Забезпечення прав і свобод людини та громадянина доцільно розглядати через систему. Система забезпечення прав і свобод людини і громадянина складається з інституційного, правового, організаційного та ресурсного забезпечення. Усі ці елементи діють на підставі на таких початкових принципах, як єдність мети, взаємна залежність, взаємний вплив.

Особливе місце в системі забезпечення прав і свобод людини і громадянина займають органи місцевого самоврядування, які є важливим інститутом громадянського суспільства. Про в їх діяльності з забезпечення прав людини і громадянина виявлено ряд проблем, які потребують нагального вирішення.

Список використаних джерел

1. Витрук Н. В. Общая теория правового положения личности. Москва, Норма, 2008. 448 с.
2. Луковская Д. И. Понятие прав человека: многообразие подходов. Проблема универсальности прав человека. История государства и права. 2007. № 12. С. 32–36.
3. Рабінович П. М., Хавронюк М. І. Права людини і громадянина: Навчальний посібник. Київ : Атіка, 2004. 464 с.
4. Романова А. А. Система забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні. Форум права. 2012. № 2. С. 599–602.
5. Сопілко І. М. Органи місцевого самоврядування в системі забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Юрид. вісн. Повітр. і косм. право. 2010. № 3 (16). С. 91–95.

НЕВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ ЯК ПІДСТАВА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ

С. А. Лобода, магістрант, кафедра правознавства ПУЕТ

Невжиття заходів щодо протидії корупції було і є предметом розгляду в роботах значної кількості вчених у сфері права та публічного адміністрування. Однак на практиці із розумінням і застосуванням положень чинного законодавства щодо невжиття заходів щодо протидії корупції виникають питання, що іноді пов'язані з нерозумінням та/або небажанням їх застосовувати, а